

Het Opus Dei met de paus. ‘De Kerk heeft hervorming nodig.’ Interview van Antonio Macaluso met mgr. Javier Echevarría.

Corriere della Sera, 15 december 2013.

Wat is de mening van het Opus Dei over paus Franciscus? Hoe zijn de verkiezing van een jezuïet en zijn verrassend optreden ontvangen door een van de invloedrijkste en verbreide instellingen van de katholieke Kerk?

‘We hebben die met grote blijdschap ontvangen’, antwoordt een glimlachende prelaat van het Opus Dei, monseigneur Javier Echevarría. ‘Ik heb voor paus Franciscus gebeden op voorspraak van de heilige Ignatius van Loyola, de stichter van de Jezuïetenorde, die zoveel vruchten voor de Kerk heeft voortgebracht. De heilige Jozefmaria waardeerde Ignatius zeer.

Hij noemt hem in een van zijn boeken, *De Weg*, zes keer ook met zijn koosnaam Iñigo.’

En als wij de vraag omkeren: wat denkt de paus over het Opus Dei? Hij heeft u twee keer ontvangen. Men zegt dat hij een devoot is van de stichter, de heilige Jozefmaria. Is dat zo?

‘De Heilige Vader heeft mij zijn blijdschap over het apostolisch werk van de prelatuur overgebracht en dat werk gezegend. Hij kent het goed, onder andere omdat hij als aartsbisschop van Buenos Aires contacten onderhield met verschillende gelovigen van het Opus Dei. Hij is ook goed bekend met de figuur van de heilige Jozefmaria. Enkele jaren geleden bezocht hij in Rome zijn graf en bleef daar drie kwartier bidden. Dat was een blijk van het intense en edelmoedige gebedsleven van wie nu de opvolger van Petrus is.’

Vanaf zijn aantreden heeft paus Franciscus zich een ‘revolutionaire’ paus getoond, met verrassende beslissingen...

‘En de mensen hebben in paus Franciscus direct een authentieke priester leren kennen, die veel bidt en weet te luisteren. Hij is tegelijk sober met zichzelf. Hij wil de mooie beeldspraak van Benedictus XVI verdiepen, die verlangde dat de Kerk steeds meer op het huis van Nazareth zou gaan lijken. Om dat waar te maken is het niet voldoende zich materiële zaken te ontfangen; want sommige zaken zijn nodig voor het werk, voor het gezin en het sociale leven. Wat paus Franciscus leert, is de noodzaak om de armoede uit liefde te beminnen.’

De paus heeft inderdaad vanaf het begin gesproken van een Kerk die ‘arm is onder de armen’, die in staat is naar de randen te gaan. Hij kiest zelf voor een sobere stijl. Hoe kijkt het Opus Dei daar tegenaan? Terecht of ten onrechte wordt het door velen beschouwd als een organisatie die zich niet tot de arme gelovigen richt.

‘De werkelijkheid is, dat het Opus Dei juist aan de randen is geboren: in de arme wijken van Madrid. Sindsdien zijn vele gelovigen betrokken bij initiatieven van deze aard: hulp aan armen en zieken, aan mannen, vrouwen en kinderen in moeilijke omstandigheden: van New Delhi tot Manilla, in Lima, Manchester of in Kinshasa. Het Opus Dei richt zich niet alleen tot de rijken: veel gelovigen van de prelatuur, op diverse plaatsen in de wereld, lukt het niet aan

het einde van de maand de eindjes aan elkaar te knopen. Ze moeten daar met moed en geloof en zonder lawaai doorheen zien te komen.’

Het eerste jaar van zijn pontificaat is nog niet afgelopen. Maar de paus heeft al wel belangrijke beslissingen genomen met betrekking tot zijn medewerkers. Hij heeft de duidelijke intentie de curie te hervormen, ook als dat op weerstand stuit. Ook als het gaat om financiële transparantie en de hervorming van de Vaticaanse bank toont hij deze beslistheid. Wat is uw mening over zijn strategie?

‘Het is niet aan mij om over prioriteiten te oordelen, dat komt de Heilige Vader toe. Uit persoonlijke ervaring kan ik zeggen dat er in de verschillende dicasteries en ook in het algemeen bij de Heilige Stoel veel mensen zich edelmoedig inzetten. Maar hervorming is altijd nodig: hoe goed georganiseerd ook, de menselijke structuren voldoen nooit ten volle aan de missie van de Kerk om het evangelie over heel de wereld te verspreiden. Daarom heeft de paus ook terecht gezegd dat je de Kerk niet met een NGO moet verwarren: de Kerk moet zich baseren op het geloof in Christus, als een trouwe bruid.’

In de lijn van Johannes Paulus II en van Benedictus XVI legt paus Franciscus de nadruk op het belang van de nieuwe evangelisatie. Hoe beantwoordt het Opus Dei aan die oproep?

‘Paus Franciscus helpt de wereld door prioriteit te geven aan de cultuur van het zijn en van het leven. Dat in tegenstelling tot de cultuur van het hebben, die de ontwikkelde economieën soms dreigt te verstikken. En hij spreekt over de heiligheid in het gewone leven: een vrouw die haar kinderen opvoedt, een man die werkt voor brood op de plank, de zieken. De westerse wereld moet dit model van heiligheid weer ontdekken. Het is geen weg voor enkelingen, maar een uitnodiging die de Heer tot iedereen richt. In de landen met een christelijke traditie biedt het Opus Dei door zijn geestelijke vormingsactiviteiten een weg om het geloof opnieuw te ontdekken in de gewone bezigheden. Daarin bestaat de nieuwe evangelisatie: mensen die zich alleen gelovig voelen omdat ze in een christelijke cultuur zijn opgegroeid oproepen tot een levende en persoonlijke relatie met God.’

Paus Franciscus heeft over de Kerk gesproken als een ‘veldhospitaal’ dat zich ook moet bekommeren om hen die abortus hebben laten plegen of gescheiden zijn. In 2014 is een synode over het gezin voorzien. De paus heeft een vragenlijst gestuurd, waarin hij de bisschoppen om hun mening over deze thema’s vraagt. Hoe stelt het Opus Dei zich daartegenover op?

‘De mens van nu ervaart het lijden in het beroepsleven, in de sociale relaties en ook rondom zijn eigen gezin. Als christenen zijn we geroepen om te handelen en naar de anderen te kijken met de ogen van Christus die vol liefde en barmhartig is. Als een christen een vriend helpt, is hij als Christus die zonder walging kijkt naar degene die genezing nodig heeft. De synode over het gezin zal ons aansporen de schoonheid te herontdekken van de liefde, van de trouw, van een gezinssfeer die ook in woord en dienstbetoon wordt opgebouwd ten gunste van hen die juist op dit punt gewond zijn.’

In een interview met de *Corriere* zei de presidente van de Focolarebeweging, Maria Voce, dat de vrouw een belangrijkere rol in de Kerk moet spelen. Bent u het daarmee eens?

‘Zeker. Want zoals de Heilige Vader heeft gezegd, de Kerk is vrouw. Denk alleen maar aan de centrale rol van Maria. Het thema van de vrouw is niet nieuw. De ontwikkeling van de Kerk zelf is voor een belangrijk deel te danken aan vrouwen. Het Opus Dei heeft de vrouw altijd al gezien als iemand die een centrale plaats in de Kerk inneemt.’

Wat denkt u over de rol en de verantwoordelijkheid van de leidinggevenden in de crisis die nu al meerdere jaren heerst in de westerse wereld en in het bijzonder in landen als Italië?

‘Volgens mij kunnen we niet alle schuld bij de leidinggevenden leggen. We moeten ook onszelf bevragen op wat ieder van ons dagelijks doet, onafhankelijk van onze positie in de maatschappij. We kunnen de verantwoordelijkheid niet alleen bij de anderen leggen, bij de leidende klasse die we hebben gekozen en waarop we altijd invloed kunnen uitoefenen. Laten we ons daarom eerst afvragen hoe wijzelf leven, hoe wij werken, hoe onze verhouding met anderen is, met onze familie. Je komt in een crisis en je gaat er ook weer uit. Om dit laatste te bereiken is de inzet van iedereen nodig, van ieder afzonderlijk, niet alleen van de regeerders.’